

УДК: 30.341.1 + 658.589

DOI: 10.60022/2(9)-44S

Ніконенко Олександр Васильович

зобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Полтавський державний аграрний університет, Україна

Nikonenko Oleksandr

PhD student

Poltava State Agrarian University, Ukraine

ORCID: 0009-0007-1586-7474

МЕХАНІЗМИ СТИМУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЗМІНИ МОДУСІВ ФУНКЦІОНУВАННЯ

Анотація. У статті розглянуто проблему стимулювання інноваційного менеджменту підприємств в умовах зміни модусів їх функціонування, що є надзвичайно актуальним у сучасних економічних та соціально-технологічних умовах. Автори аналізують сучасні тенденції розвитку підприємств у різних секторах економіки України, зокрема аграрного, торгівлі, переробної та машинобудівної галузей, та підкреслюють необхідність формування адаптивних механізмів стимулювання інноваційної діяльності. Особлива увага приділяється модусам функціонування підприємств – стабільності, експансії, кризовому та інноваційному режимам – та їх впливу на ефективність інноваційної діяльності. Проведено аналіз діяльності провідних інноваційно активних аграрних підприємств Полтавської області, що дозволяє визначити ключові фактори успіху, серед яких стратегічне планування, мотиваційні механізми, цифровізація та інвестиційна підтримка. Результати дослідження демонструють, що інтеграція цих механізмів сприяє підвищенню продуктивності, рентабельності та фінансової безпеки підприємств, а також формує конкурентні переваги на національному та міжнародному ринках. Стаття має практичну цінність для менеджерів підприємств та науковців, оскільки дозволяє розробити адаптивні системи стимулювання інноваційного менеджменту, які враховують особливості різних секторів економіки та змінні модуси функціонування організацій. Використані методи та аналітичні підходи можуть бути застосовані для прогнозування ефективності інноваційної діяльності та формування стратегій розвитку підприємств в умовах нестабільної економічної ситуації.

Ключові слова: інноваційний менеджмент, стимулювання інновацій, модус функціонування підприємства, адаптивні механізми, конкурентоспроможність, продуктивність праці, рентабельність, інвестиційна підтримка, цифровізація, аграрні підприємства, економічна ефективність.

MECHANISMS FOR STIMULATING INNOVATIVE MANAGEMENT OF AN ENTERPRISE IN CONDITIONS OF CHANGING MODES OF FUNCTIONING

Abstract. The article considers the problem of stimulating innovative management of enterprises in the context of changing modes of their functioning, which is extremely relevant in modern economic and socio-technological conditions. The authors analyze current trends in the development of enterprises in various sectors of the Ukrainian economy, in particular the agricultural, trade, processing and machine-building industries, and emphasize the need to form adaptive mechanisms for stimulating innovative activity. Particular attention is paid to the modes of functioning of enterprises - stability, expansion, crisis and innovation regimes - and their impact on the effectiveness of innovative activity. An analysis of the activities of leading innovatively active agricultural enterprises of the Poltava region was conducted, which allows us to identify key success factors, including strategic planning, motivational mechanisms, digitalization and investment support. The results of the study demonstrate that the integration of these mechanisms contributes to increasing productivity, profitability and financial security of enterprises, and also forms competitive advantages in the national and international markets. The article has practical value for managers of enterprises and scientists, as it allows to develop adaptive systems of stimulating innovation management, which take into account the peculiarities of different sectors of the economy and changing modes of functioning of organizations. The methods and analytical approaches used can be applied to predict the effectiveness of innovation activity and to form strategies for the development of enterprises in an unstable economic situation.

Keywords: *innovation management, innovation stimulation, mode of enterprise functioning, adaptive mechanisms, competitiveness, labor productivity, profitability, investment support, digitalization, agricultural enterprises, economic efficiency.*

Постановка проблеми. Сучасні підприємства стикаються зі значними змінами у модусах функціонування через технологічні, економічні та соціальні трансформації, що вимагає підвищення гнучкості управлінських процесів. Ефективне стимулювання інноваційного менеджменту стає ключовим фактором забезпечення конкурентоспроможності та сталого розвитку підприємства. Проте відсутність адаптованих механізмів мотивації та підтримки інноваційних процесів значно ускладнює реалізацію стратегічних цілей організації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження Амоші О. І. та Саломатіної Л. М. [1] акцентує увагу на управлінських аспектах інноваційних трансформацій промислових підприємств, підкреслюючи необхідність інтеграції стратегічного планування та стимулюючих механізмів для ефективного впровадження інновацій. Ворона А. В. [2] аналізує інноваційну активність підприємств як ключовий чинник розвитку національної економіки, вказуючи на прямий зв'язок між рівнем інноваційного менеджменту та конкурентоспроможністю організації. Воронько-Невіднича Т. В. та співавт. [3] наголошують на управлінні розвитком підприємства як умові досягнення цілей сталого розвитку, що включає ефективне стимулювання інноваційної активності.

Дослідження Зось-Кіора М. В. та Мірошниченко О. О. [4] висвітлює розвиток інноваційного потенціалу аграрних підприємств, демонструючи значення мотиваційних та організаційних механізмів для впровадження інновацій в умовах трансформаційного середовища. Ілляшенко С. М. [5] пропонує системний підхід до управління інноваційним розвитком, підкреслюючи, що успіх інноваційної діяльності напряму залежить від узгодженості стратегій підприємства та механізмів стимулювання персоналу.

Кузьмін О. Є. та Мельник О. Г. [6] досліджують управління потенціалом підприємства в умовах цифровізації економіки, акцентуючи увагу на необхідності поєднання цифрових технологій та інноваційних стимулів для підвищення ефективності управлінських рішень. Ложачевська О. М. та співавт. [7] демонструють, що трансформація стратегії управління змінами в умовах безпекових загроз потребує інтеграції диджиталізації та інноваційних підходів до стимулювання персоналу. Савчук В. П. [8] розкриває роль інвестиційного забезпечення як ключового механізму підтримки інноваційного розвитку виробничого потенціалу підприємств.

Статистичні дані служби статистики Полтавської області [9] та Державної служби статистики України [10] підтверджують практичну необхідність стимулювання інноваційних процесів у різних секторах економіки, демонструючи відмінності в рівнях інноваційної активності та ресурсного забезпечення підприємств. Федулова Л. І. [11] підкреслює технологічну модернізацію як основу зростання виробничого потенціалу, що потребує ефективних стимулюючих механізмів для персоналу та менеджменту. Додатково, міжнародні дослідження OECD [12] та ідеї Портера М. [13] розкривають глобальні підходи до поєднання інновацій, продуктивності та конкурентної переваги, що можуть бути адаптовані для стимулювання інноваційного менеджменту в українських підприємствах.

Таким чином, аналіз літератури свідчить, що ефективне стимулювання інноваційного менеджменту потребує комплексного поєднання стратегічного планування, цифрових технологій, мотиваційних механізмів та інвестиційної підтримки, що дозволяє підприємствам адаптуватися до змінних модусів функціонування та забезпечувати конкурентоспроможність на національному та міжнародному рівнях.

Мета статті (постановка завдання) – розробка механізмів стимулювання інноваційного менеджменту підприємства в умовах зміни модусів функціонування.

Виклад основного матеріалу. У сучасному динамічному світі інновації стають ключовим фактором успіху для будь-якого підприємства. Для того, щоб залишатися конкурентоспроможними, підприємствам необхідно постійно впроваджувати нові продукти, послуги та технології. Однак інноваційний процес часто стикається з численними викликами. Одним з них є відсутність чіткої системи стимулювання, яка б мотивувала співробітників та керівництво до генерації та впровадження інноваційних ідей. Саме тому формування механізму стимулювання модусних засад інноваційного менеджменту сучасного підприємства стає надзвичайно актуальним [2].

Якщо, розглядати термін «модус», то у підприємницькій діяльності «модус» часто означає стан або режим функціонування підприємства, який може бути залежний від різних факторів, таких як етап життєвого циклу підприємства, економічна ситуація, стратегічні цілі та інші. Приміром, підприємство

може перебувати в режимі «експансії», коли активно розширює свою діяльність, вкладає кошти у нові проекти та розвиток, шукає нові ринки. У інший час, підприємство може переходити в режим «стабільності», коли його основна мета – зберегти поточні позиції, оптимізувати процеси та забезпечити стійкість. Деякі інші можливі «модуси» підприємства включають: реорганізація – коли підприємство проходить через значні зміни в структурі, стратегії або організаційній культурі; кризовий режим – у випадку виникнення кризової ситуації, такої як фінансові труднощі або репутаційні проблеми, підприємство може перейти в режим кризового управління; інноваційний режим – коли підприємство активно займається дослідженнями та розвитком нових продуктів або технологій; оптимізація та реорганізація процесів – коли підприємство спрямовує зусилля на покращення ефективності та ефективності своєї діяльності [2].

Дослідження системи стимулювання в модусі інноваційного менеджменту підприємства будемо проводити за трьома рівнями: макрорівень, мезорівень та мікрорівень: підприємства України аграрного сектору, підприємств торгівлі України, переробні підприємства, підприємства машинобудівної галузі України → підприємства Полтавської області → сільськогосподарські підприємства Полтавської області → сільськогосподарське підприємство.

За даними статистичної звітності за останні одинадцять років, що представлена статистичними щорічниками України, статистичним щорічником Регіони України, статистичним довідником підприємств Полтавської області та звітною документацією аграрних підприємств мікрорівня Полтавської області [9; 10].

Динаміка кількості агропромислових підприємств, підприємств торгівлі, переробних підприємств, підприємств машинобудівної галузі та їх частка в загальній кількості підприємств України за останні одинадцять років представлено в табл. 1.

Таблиця 1

Динаміка кількості агропромислових підприємств, підприємств торгівлі, переробних підприємств, підприємств машинобудівної галузі та їх частка в загальній кількості підприємств України, 2013-2023 рр.

Роки	Кількість сільсько-господарських підприємств, одиниць	Кількість сільсько-господарських підприємств, що впроваджували інновації, одиниць	Кількість підприємств торгівлі (юридичні та фізичні ФОП), одиниць	Кількість підприємств торгівлі (юридичні та фізичні ФОП), що впроваджували інновації, одиниць
2013	119824	95098	447078	86643
2014	120270	95452	447963	86815
2015	122378	97125	448148	86850
2016	124456	98775	446800	86589
2017	126333	100264	447335	86693
2018	129375	102679	448570	86932
2019	129567	102831	448305	86881
2020	121101	96112	449373	87088
2021	122475	97202	450958	87395
2022	40825	32401	449543	87121
2023	35600	28254	457085	88582
Абсолютне відхилення 2023 р. від 2013 р., +, -	-84224	-66844	10007	1939

Роки	Кількість підприємств переробної промисловості, одиниць	Кількість переробних підприємств, що впроваджували інновації, одиниць	Кількість підприємств машинобудівної промисловості, одиниць	Кількість інноваційно-активних машинобудівних підприємств, що впроваджували нові технологічні процеси, обладнання, одиниць	Всього підприємств провідних галузей України, одиниць	Всього підприємств провідних галузей України, що впроваджували інновації, одиниць
2013	1551	1235	5103	3692	573556	186668
2014	1449	1131	4460	3590	574142	186988

Продовження таблиці 1

2015	751	675	4430	3593	575707	188244
2016	745	667	4432	3678	576433	189709
2017	680	610	4432	3639	578780	191206
2018	737	702	4420	3624	583102	193937
2019	693	616	4416	3638	582981	193966
2020	730	668	4290	3644	575494	187512
2021	732	670	4279	3648	578444	188915
2022	706	646	3056	3622	494130	123790
2023	719	657	1073	3636	494477	121129
Абсолютне відхилення 2023 р. від 2013 р., +, -	-832	-578	-4030	-56	-79079	-65539

Роки	Частка сільськогосподарських підприємств, що впроваджували інновації в загальній кількості підприємств України, %	Частка підприємств торгівлі, що впроваджували інновації в загальній кількості підприємств України, %	Частка підприємств переробної промисловості, що впроваджували інновації в загальній кількості підприємств України, %	Частка підприємств машинобудівної промисловості, що впроваджували інновації в загальній кількості підприємств України, %
2013	50,95	46,42	0,66	1,98
2014	51,05	46,43	0,60	1,92
2015	51,60	46,14	0,36	1,91
2016	52,07	45,64	0,35	1,94
2017	52,44	45,34	0,32	1,90
2018	52,94	44,82	0,36	1,87
2019	53,02	44,79	0,32	1,88
2020	51,26	46,44	0,36	1,94
2021	51,45	46,26	0,35	1,93
2022	26,17	70,38	0,52	2,93
2023	23,33	73,13	0,54	3,00
Абсолютне відхилення 2023 р. від 2013 р., +, -	-27,62	26,71	-0,12	1,02

Джерело: складено на основі [9; 10]

Спостерігаємо, деяке скорочення підприємств представлених галузей економіки України за останнє одинадцятиріччя, що є негативним явищем, але динамічним процесом із можливою позитивною динамікою в майбутньому.

Графічно частка підприємств досліджуваних галузей в загальній кількості підприємств України за останній 2023 р. представлено рис. 1.

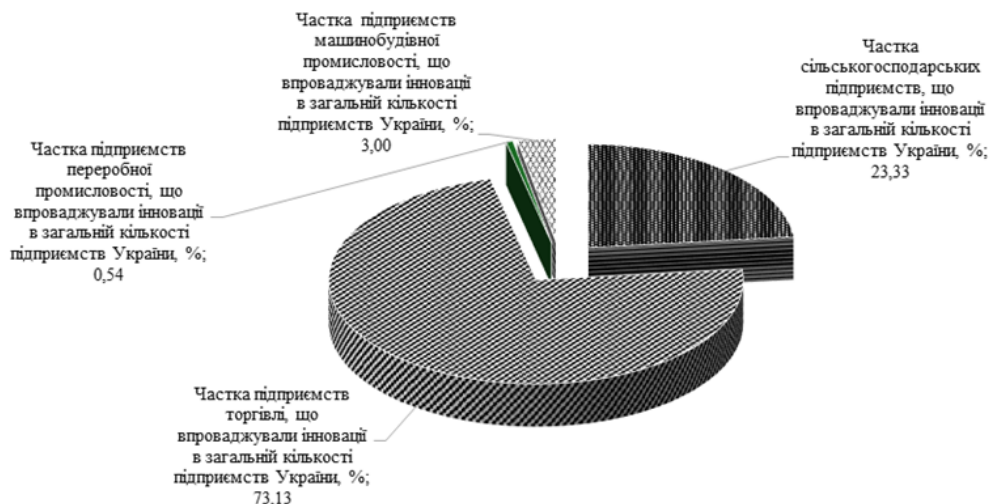

Рис. 1. Частка підприємств досліджуваних галузей в загальній кількості підприємств України, 2023

Джерело: сформовано на основі [9; 10]

Спостерігаємо найбільшу частку підприємств торгівлі в загальній кількості підприємств України за останній досліджуваний період. Далі вагома частка 23,33% сільськогосподарських підприємств, що впроваджували інновації.

Наступне дослідження обсягу реалізованої інноваційної продукції представлених для вивчення системи стимулювання в модусі інноваційного менеджменту підприємств означених галузей України (табл. 2).

Таблиця 2

Динаміка обсягу реалізованої інноваційної продукції підприємств галузей України, 2013-2023 рр.

Роки	Обсяг реалізованої інноваційної продукції аграрної галузі, млн. грн	Обсяг обороту інноваційної продукції роздрібно торгівлі, млн. грн.	Обсяг реалізованої інноваційної продукції переробної галузі, млн. грн	Реалізована інноваційна продукція машинобудування, млн. грн.
2013	57255,89	90464,30	35600,27	85812,60
2014	58530,19	92477,70	25543,11	77166,10
2015	63545,51	100401,90	22897,86	103958,40
2016	73828,35	116648,80	25311,34	118552,00
2017	57946,46	91555,40	17234,00	149226,00
2018	62780,38	99193,00	24429,14	176528,00
2019	73685,32	116422,80	33495,72	188856,00
2020	85946,33	135795,20	41538,46	178666,40
2021	97216,77	153602,50	42669,32	182307,00
2022	80656,33	127437,00	40223,98	194186,70
2023	82649,81	130586,70	42810,78	252778,00

Джерело: складено на основі [9; 10]

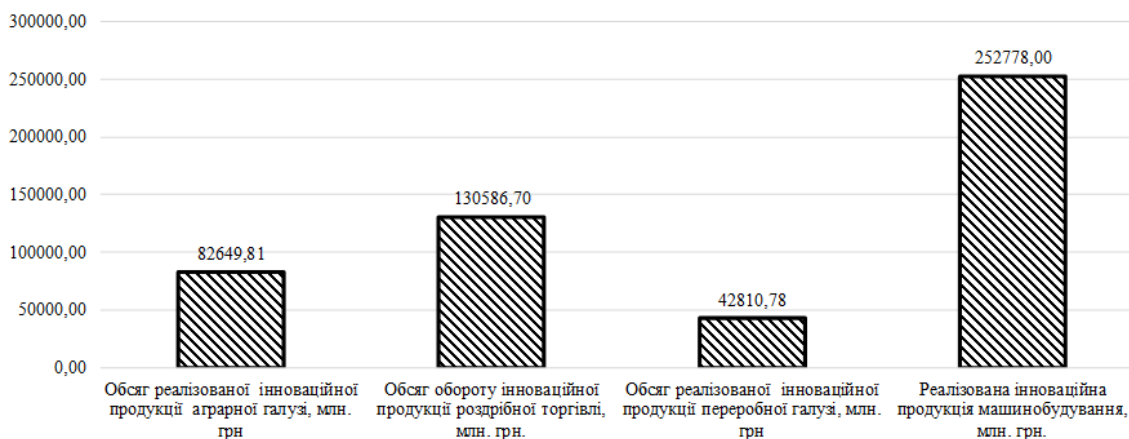

Рис. 2. Обсяги реалізованої інноваційної продукції галузями економіки України, 2023 р.

Джерело: складено на основі [9; 10]

Як бачимо із графічного представлення обсягу реалізованої інноваційної продукції підприємств галузей України за останній досліджуваний період питому вагу цього показника займає реалізована інноваційна продукція машинобудування, наступне місце обсяг обороту інноваційної продукції роздрібно торгівлі.

Для детального аналізу досліджуваних галузей проведемо на основі статистичних щорічників України за останнє одинадцятиріччя динамічних ряди основних показників інноваційної діяльності провідних галузей народного господарства України (табл. 3-6).

Далі, користуючись статистичним щорічником Регіони України, статистичним довідником підприємств Полтавської області проведемо огляд економічної ситуації підприємств Полтавської

області за останнє одинадцятиріччя. (табл. 7).

Таблиця 3

Динамічні ряди основних показників інноваційної діяльності галузей народного господарства України, 2013-2023 рр.

Галузь сільського господарства України						
Роки	Кількість сільськогосподарських підприємств, що впроваджували інновації, одиниць	Продуктивність праці в підприємствах, які здійснювали сільськогосподарське виробництво (на 1 зайнятого у сільськогосподарському виробництві у постійних цінах 2016 року, тис. грн.	Рентабельність використання трудових ресурсів, %	Коефіцієнт інноваційної гнучкості, %	Рівень рентабельності виробництва продукції сільського господарства в підприємствах, %	Комплексний показник фінансової безпеки
2013	95098	583,20	2,97	3,02	11,20	1,27
2014	95452	635,60	4,43	3,28	25,80	1,49
2015	97125	624,00	6,76	3,04	24,50	1,60
2016	98775	765,00	8,26	3,38	23,60	2,04
2017	100264	755,40	10,74	4,06	20,60	2,32
2018	102679	867,70	11,25	4,32	19,30	1,25
2019	102831	928,60	14,78	4,44	20,90	2,08
2020	96112	857,20	15,83	4,66	22,30	1,38
2021	97202	825,70	16,34	4,82	21,70	1,41
2022	32401	794,20	32,02	4,76	21,10	1,38
2023	28254	718,56	37,21	5,18	20,86	1,39

Таблиця 4

Динамічні ряди основних показників інноваційної діяльності підприємств торгівлі України, 2013-2023 рр.

Підприємства торгівлі України						
Роки	Кількість підприємств торгівлі (юридичні та фізичні ФОП), що впроваджували інновації, одиниць	Рентабельність використання трудових ресурсів, %	Коефіцієнт покриття імпорту експортом інноваційної продукції підприємств торгівлі, %	Чистий прибуток (збиток), млн грн.	Фінансові результати діяльності, млн грн	Рівень рентабельності підприємств внутрішньої торгівлі, %
2013	86643	4,76	1,22	41,20	61,40	3,50
2014	86815	4,72	1,01	-41,00	-10,90	-1,50
2015	86850	6,60	0,98	13,90	54,40	0,50
2016	86589	4,05	1,08	35,10	75,70	1,00
2017	86693	2,63	1,15	-22,80	11,40	-0,70
2018	86932	3,35	1,21	-29,10	10,40	-14,20
2019	86881	3,16	1,21	-27,45	12,80	-10,46
2020	87088	4,55	1,10	4,83	15,45	-9,91
2021	87395	5,70	1,07	6,14	18,10	-5,35
2022	87121	5,63	1,25	5,45	13,75	-7,80
2023	88582	7,69	1,76	6,09	13,98	-5,25

Таблиця 5

Динамічні ряди основних показників інноваційної діяльності підприємств переробної промисловості України, 2013-2023 рр.

Переробна промисловість						
Роки	Кількість переробних підприємств, що впроваджували інновації, одиниць	Рентабельність використання трудових ресурсів, %	Експорт сільськогосподарської продукції переробної промисловості, млн грн.	Коефіцієнт інноваційної гнучкості, %	Рівень рентабельності (збитковості) всієї діяльності переробних підприємств, %	Комплексний показник економічної безпеки
2013	1235	3,86	35,96	4,27	3,50	3,91
2014	1131	4,58	60,64	4,53	3,06	3,91
2015	675	6,68	96,10	4,29	4,05	3,88
2016	667	6,16	130,31	4,63	4,09	3,86
2017	610	6,69	156,94	5,31	4,36	3,88
2018	702	7,30	163,20	5,57	4,24	3,98
2019	616	8,97	167,70	5,69	4,20	3,72
2020	668	10,19	180,93	5,91	4,24	3,68
2021	670	11,02	176,87	6,07	4,96	3,66
2022	646	18,82	171,88	6,01	4,88	3,59
2023	657	22,45	211,00	6,43	5,03	3,61

Таблиця 6

Динамічні ряди основних показників інноваційної діяльності підприємств машинобудівної галузі України, 2013-2023 рр.

Підприємства машинобудівної галузі України						
Роки	Кількість інноваційно-активних машинобудівних підприємств, що впроваджували нові технологічні процеси, обладнання, одиниць	Рентабельність використання трудових ресурсів, %	Коефіцієнт інноваційної гнучкості, %	Індекс економічної глобалізації, де-факто	Коефіцієнт покриття імпорту експортом продукції машинобудування, %	Рентабельність операційної діяльності машинобудівних підприємств, %
2013	186668	5,48	3,64	74,00	0,47	6,60
2014	186988	6,20	3,90	75,00	0,47	-2,35
2015	188244	8,30	3,66	80,00	0,44	3,39
2016	189709	7,78	4,00	82,00	0,29	8,04
2017	191206	8,31	4,68	81,00	0,24	9,80
2018	193937	8,92	4,94	80,00	0,21	7,51
2019	193966	10,59	5,06	82,00	0,20	8,25
2020	187512	11,81	5,28	85,00	0,19	8,04
2021	188915	12,64	5,44	87,00	0,20	7,98
2022	123790	20,44	5,38	85,00	0,20	7,69
2023	121129	24,07	5,80	89,00	0,21	7,82

Джерело: на основі [9; 10]

Таблиця 7

Економічне становище підприємств Полтавської області, 2013-2023 рр.

Роки	Кількість суб'єктів господарювання, одиниць	у % до загальної кількості підприємств по Україні	у % до загальної кількості суб'єктів по регіону	Чисельність зайнятих працівників, тис. осіб	у % до загальної кількості зайнятих працівників на підприємствах по Україні	у % до загальної кількості зайнятих працівників по регіону	Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг), млн.грн	у % до загального обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств по Україні	у % до загального обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) по регіону
2013	58886	3,15	18,33	329,14	3,24	70,43	285388,23	3,06	94,80
2014	58987	3,11	18,47	328,89	3,82	72,13	286032,63	3,13	93,45
2015	59383	3,21	18,32	326,66	4,01	73,60	296677,03	3,02	93,10

Продовження таблиці 7

2016	59845	3,13	18,17	328,36	3,89	72,52	307321,43	2,92	93,75
2017	60317	2,95	18,00	324,16	3,78	72,23	307965,83	2,97	92,40
2018	61157	3,10	17,90	323,40	3,90	71,00	319934,90	3,20	92,00
2019	64686	3,00	17,70	316,50	3,40	69,50	326605,30	3,10	90,80
2020	66529	3,00	16,70	306,40	3,30	68,40	341223,70	3,00	89,30
2021	67470	3,09	16,73	305,62	3,22	67,03	350543,43	2,94	89,20
2022	65152	2,94	16,44	301,94	3,14	65,73	361187,83	3,02	89,00
2023	67294	3,01	16,65	302,88	3,26	64,43	371832,23	2,93	89,90

Роки	Кількість суб'єктів господарювання, що випродажували інновації, одиниць	Рентабельність використання трудових ресурсів, %	Коефіцієнт інноваційної гнучкості, %	Фінансовий результат (сальдо), млн. грн.	Підприємства, які одержали прибуток, млн. грн.		Підприємства, які одержали збиток, млн. грн.		Рівень рентабельності (збитковості), %
					у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат, млн. грн.	у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат, млн. грн.	
2013	47875	4,27	5,96	20440,37	76,77	21159,37	23,23	12599,73	19,27
2014	47957	4,98	6,22	13589,12	72,32	21467,92	27,68	11057,03	14,22
2015	48279	7,09	5,98	16737,87	77,87	20776,47	22,13	11514,33	10,17
2016	48654	6,56	6,32	11113,38	76,42	21085,02	23,58	11971,63	9,72
2017	49039	7,09	7,00	12964,63	76,97	22393,57	23,03	12428,93	8,93
2018	49721	7,71	7,26	13113,50	76,70	24759,50	23,30	11646,00	7,20
2019	52590	9,37	7,38	22071,90	75,70	28895,90	24,30	6824,00	8,60
2020	54089	10,60	7,60	26816,00	75,80	33376,60	24,20	6560,60	17,30
2021	54853	11,43	7,76	25285,57	76,65	32520,62	23,35	6522,42	15,16
2022	52969	19,23	7,70	24214,40	76,54	30138,70	23,46	6477,34	10,55
2023	54711	22,85	8,12	25143,22	76,62	30756,77	23,38	6732,26	14,94

Джерело: складено на основі [9; 10]

Якщо характеризувати діяльність підприємств Полтавської області в модусі ефективності використання трудових ресурсів, то цей показник за останні одинадцять років зріс. Щодо індикатора інноваційної гнучкості суб'єктів господарювання, то є ріст цього коефіцієнтного показника. Дещо знизився показник прибутковості суб'єктів господарювання, а модус збитковості зріс, але враховуємо що взято сумарні показники діяльності підприємств Полтавської області.

Далі, користуючись статистичним щорічником Регіони України, статистичним довідником підприємств Полтавської області проведемо огляд економічної ситуації аграрних підприємств Полтавської області в модусі інноваційності за останнє одинадцятиріччя (табл. 8).

Таблиця 8

Економічне становище аграрних інноваційно активних сільськогосподарських підприємств Полтавської області, 2013-2023 рр.

Роки	Кількість сільськогосподарських підприємств, одиниць	Рентабельність використання трудових ресурсів, %	Коефіцієнт інноваційної гнучкості, %	Чистий прибуток аграрних підприємств, млн грн.	Рівень рентабельності виробництва продукції сільськогосподарства в підприємствах, %	Комплексний показник фінансової безпеки
2013	35947	5,57	3,44	16182,28	9,52	1,08
2014	36081	11,09	3,56	24391,10	21,93	1,27
2015	36713	16,91	3,68	32599,93	20,83	1,36
2016	37337	20,65	3,80	40808,75	20,06	1,74
2017	37900	26,85	3,98	51207,60	17,51	1,98
2018	38813	28,14	4,14	52846,35	16,41	1,06
2019	38870	36,95	4,26	67625,25	17,77	1,77
2020	36330	39,58	4,48	68394,05	18,96	1,17
2021	36743	40,85	4,86	70602,88	18,45	1,20
2022	12248	80,04	4,73	70126,73	17,94	1,17
2023	12460	93,02	4,98	70865,54	17,73	1,18

Джерело: складено на основі [9; 10]

Аналізуючи економіко-фінансові показники інноваційно активних сільськогосподарських підприємств Полтавської з боку модусу рентабельності використання трудових ресурсів – зростання показника, модусу ефективності впровадження інновацій – незначне зростання, модусу фінансового результату – зростання майже в 4,5 рази, і як модус результативності всієї діяльності рівень рентабельності виробництва зростання, комплексний показник фінансової безпеки зростання в 2023 р. у порівнянні 2013 р. і коливання цього фінансового індикатора протягом одинадцяти років.

І як заключний етап цієї частини дослідження щодо стимулювання в модусі інноваційного менеджменту підприємства, пірамідального трьохрівневого вивчення економічних процесів суб'єктів господарювання провідних галузей народно-господарського комплексу України → підприємств Полтавської області → сільськогосподарських підприємств Полтавської області → сільськогосподарського підприємства аналізуємо економічну діяльність провідних інноваційно активних, прибуткових аграрних підприємств Полтавської області: ПАФ «Подолька» (Підприємство 1), ТОВ «АФ Маяк» (Підприємство 2) та АПК «Докучаєвські Чорноземи» (Підприємство 3).

Звітна фінансова документація провідних інноваційно активних аграрних підприємств Полтавської області надає можливість дослідження ефективності діяльності цих суб'єктів господарювання за п'ять років [16-20].

Охарактеризуємо ефективність діяльності представлених сільськогосподарських підприємств через призму: модус ефективності трудових ресурсів, власний капітал, інноваційність та конкурентоспроможність продукції, механізм витрат, збутова діяльність фінансовий стан та ризики і як модус результативності: чистий прибуток і рентабельність [16-20] (табл. 9).

Таблиця 9

Динаміка показників економічної діяльності провідних інноваційно активних аграрних підприємств Полтавської області, 2019-2023 рр.

Підприємство 1					
Показники	2019	2020	2021	2022	2023
Власний капітал, тис. грн.	7180	7122	7232	7230	7080
Позичковий капітал, тис. грн.	3272	3272	3272	3272	4060
Коефіцієнт фінансового ризику	0,456	0,459	0,452	0,453	0,573
Кількість працівників, осіб	252	258	264	250	256
Кількість працівників прийнятих і звільнених, осіб	7	6	6	14	6
Загальний оборот робочої сили, %	2,78	2,33	2,27	5,60	2,34
Чистий прибуток аграрного підприємства, тис. грн.	505994,33	55242,33	62341,00	48037,00	20837,00
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	170859,50	214779,00	300467,00	219081,00	388306,00
Матеріальні затрати, тис. грн.	119039,17	144785,67	169514,00	198315,00	221007,00
Всього операційних витрат, тис. грн.	225773,33	263806,33	302795,00	337961,00	378861,00
Витрати на збут, тис. грн.	14407,33	16615,33	17376,00	23926,00	33792,00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	164181,83	172038,33	181419	184703,00	257132,00
Рентабельність використання трудових ресурсів, %	14,75	12,01	8,79	11,41	6,59
Рівень рентабельності виробництва продукції сільського господарства, %	4,07	24,84	25,62	18,61	19,01
Коефіцієнт інноваційної гнучкості, %	6,50	5,60	4,59	4,84	9,36
Підприємство 2					
Показники	2019	2020	2021	2022	2023
Власний капітал, тис. грн.	2000	2000	2000	2000	2000
Позичковий капітал, тис. грн.	1094	1362	1544,1	1595	1091
Коефіцієнт фінансового ризику	0,547	0,681	0,772	0,797	0,545
Кількість працівників, осіб	470	474	470	403	344
Кількість працівників прийнятих і звільнених, осіб	4	4	6	67	59
Загальний оборот робочої сили, %	0,85	0,84	1,28	16,63	17,15
Чистий прибуток аграрного підприємства, тис. грн.	343904,00	359216,00	389448,00	320000,00	460072,00

Продовження таблиці 9

Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	34493,17	35835,67	37103,00	27671,00	39788,00
Матеріальні затрати, тис. грн.	124991,13	152024,95	177989,70	208230,75	232057,35
Всього операційних витрат, тис. грн.	237062,00	276996,65	317934,75	354859,05	397804,05
Витрати на збут, тис. грн.	15127,70	17446,10	18244,80	25122,30	35481,60
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	32800,00	33530,00	34260,00	28990,00	35720,00
Рентабельність використання трудових ресурсів, %	13,63	13,23	12,67	1,46	8,65
Рівень рентабельності виробництва продукції сільського господарства, %	5,16	6,88	8,30	4,55	11,39
Коефіцієнт інноваційної гнучкості, %	18,23	14,72	13,60	14,50	21,20
Активи, тис. грн.	585543,5	599684	611027	633560	639308
Зобов'язання, тис. грн.	147144,33	147199,33	149571	172676	149681
Коефіцієнт фінансової залежності	0,547	0,681	0,772	0,797	0,546
Коефіцієнт поточної (загальної) ліквідності	3,98	4,08	4,08	3,67	4,27
Підприємство 3					
Показники	2019	2020	2021	2022	2023
Позичковий капітал, тис. грн.	3902	3913	2824	2768	2929
Коефіцієнт фінансового ризику	0,784	0,787	0,568	0,556	0,589
Кількість працівників, осіб	322	312	285	333	230
Кількість працівників прийнятих і звільнених, осіб	12	10	27	48	103
Загальний оборот робочої сили, %	3,73	3,21	9,47	14,41	44,78
Чистий прибуток аграрного підприємства, тис. грн.	13263,67	18588,67	19897,00	10272,00	547,00
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	287271,00	152286,00	139868,00	120728,00	201139,00
Активи, тис. грн.	417123,00	360427,00	278849,00	279849,00	272247,00
Матеріальні затрати, тис. грн.	220062,00	179207,00	135654,00	100264,00	101651,00
Всього операційних витрат, тис. грн.	303454,00	235570,00	198422,00	174024,00	178277,00
Витрати на збут, тис. грн.	16120,00	6772,00	6774	8547,00	9432,00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	252441	148370	129950	110328	168251
Рентабельність використання трудових ресурсів, %	1,12	2,05	2,04	2,76	1,14
Рівень рентабельності виробництва продукції сільського господарства, %	13,80	2,64	7,63	9,43	19,55
Коефіцієнт інноваційної гнучкості, %	0,06	1,55	2,51	1,53	0,46
Коефіцієнт поточної ліквідності, %	52,71	57,6	46,37	46,43	46,22
Коефіцієнт абсолютної ліквідності, %	0,14	0,29	0,14	0,13	1,12
Коефіцієнт швидкої ліквідності, %	33,53	37,43	32,00	26,11	32,99

Джерело: складено автором

Висновки. Дослідження підтвердило, що сучасні підприємства стикаються зі змінами модусів функціонування, що робить ефективне стимулювання інноваційного менеджменту ключовим фактором їх конкурентоспроможності та сталого розвитку. Аналіз статистичних даних та практики провідних підприємств України, зокрема аграрного сектору Полтавської області, показав, що комплексне поєднання стратегічного планування, мотиваційних механізмів та інвестиційної підтримки підвищує інноваційну активність, продуктивність праці та рентабельність. Отримані результати дозволяють сформулювати практичні рекомендації щодо адаптивних систем стимулювання інноваційного менеджменту для підвищення ефективності та конкурентних переваг підприємств.

Література

1. Амоша О. І., Саломатіна Л. М. Інноваційні трансформації промислових підприємств: управлінські аспекти. *Економіка промисловості*. 2021. № 2. С. 5–17.
2. Ворона А. В. Інноваційна активність підприємств як перспектива розвитку національної економіки України. *Ефективна економіка*. 2020. № 3. URL: [http:// www.economy.nayka.com](http://www.economy.nayka.com).

ua/?op=1&z=7747

3. Воронько-Невіднича Т., Коваль О., Колода О. Управління розвитком підприємства як необхідна умова досягнення цілей сталого розвитку. *Економіка та суспільство*. 2021. №25. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-80>.

4. Зось-Кіор М. В., Мірошніченко О. О. Розвиток інноваційного потенціалу аграрних суб'єктів підприємницької діяльності *Агросвіт*. 2020. № 5. С. 3–10.

5. Ілляшенко С. М. Управління інноваційним розвитком підприємств: системний підхід. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2021. № 2. С. 9–18.

6. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г. Управління потенціалом підприємства в умовах цифровізації економіки. *Менеджмент та підприємництво в Україні*. 2022. № 1. С. 7–15.

7. Ложачевська О. М., Зось-Кіор М. В., Гнатенко І. А. Трансформація стратегії управління змінами конкурентоорієнтованого підприємства шляхом розвитку ефективної диджиталізації в умовах безпекових загроз. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024. Том 9. № 3. С. 299–302.

8. Савчук В. П. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку виробничого потенціалу підприємств. *Фінанси України*. 2020. № 11. С. 88–99.

9. Статистична інформація. Головне управління статистики у Полтавській області. https://pl.ukrstat.gov.ua/main/all_page/publikacii/apk/SG_2020.pdf

10. Статистична інформація. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

11. Федулова Л. І. Технологічна модернізація підприємств як основа зростання виробничого потенціалу. *Економіка України*. 2020. № 8. С. 24–36.

12. OECD. *Innovation, Productivity and Sustainability in Enterprises*. Paris : OECD Publishing, 2023. 210 p.

13. Porter M. E. *Strategy and Innovation: Delivering Value through Competitive Advantage*. *Harvard Business Review*. 2020. Vol. 98(4). P. 52–63.

References

1. Amosha O. I., Salomatina L. M. Innovatsiini transformatsii promyslovykh pidpriemstv: upravlinski aspekty. *Ekonomika promyslovosti*. 2021. No. 2. pp. 5–17.

2. Vorona A. V. Innovatsiina aktyvnist pidpriemstv yak perspektyva rozvytku natsionalnoi ekonomiky Ukrainy. *Efektivna ekonomika*. 2020. No. 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7747>

3. Voronko-Nevidnycha T., Koval O., Koloda O. Upravlinnia rozvytkom pidpriemstva yak neobkhdna umova dosiahnennia tsilei staloho rozvytku. *Ekonomika ta suspilstvo*. 2021. No. 25. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-80>

4. Zos-Kior M. V., Mirosnynchenko O. O. Rozvytok innovatsiinoho potentsialu ahrarnykh subiektiv pidpriemnytskoi diialnosti. *Ahrosvit*. 2020. No. 5. pp. 3–10.

5. Illiashenko S. M. Upravlinnia innovatsiinym rozvytkom pidpriemstv: systemnyi pidkhd. *Marketynh i menedzhment innovatsii*. 2021. No. 2. pp. 9–18.

6. Kuzmin O. Ye., Melnyk O. H. Upravlinnia potentsialom pidpriemstva v umovakh tsyfrovizatsii ekonomiky. *Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini*. 2022. No. 1. pp. 7–15.

7. Lozhachevska O. M., Zos-Kior M. V., Hnatenko I. A. Transformatsiia stratehii upravlinnia zminamy konkurentooryentovanoho pidpriemstva shliakhom rozvytku efektyvnoi dydzhytalizatsii v umovakh bezpekovykh zahroz. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniky*. 2024. Vol. 9. No. 3. pp. 299–302.

8. Savchuk V. P. Investytsiine zabezpechennia innovatsiinoho rozvytku vyrobnychoho potentsialu pidpriemstv. *Finansy Ukrainy*. 2020. No. 11. pp. 88–99.

9. Statistical information. Main Department of Statistics in Poltava Region. URL: https://pl.ukrstat.gov.ua/main/all_page/publikacii/apk/SG_2020.pdf

10. Statistical information. State Statistics Service of Ukraine. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

11. Fedulova L. I. Tekhnolohichna modernizatsiia pidpriemstv yak osnova zrostannia vyrobnychoho potentsialu. *Ekonomika Ukrainy*. 2020. No. 8. pp. 24–36.

12. OECD. *Innovation, Productivity and Sustainability in Enterprises*. Paris: OECD Publishing, 2023. 210 p.

13. Porter M. E. *Strategy and Innovation: Delivering Value through Competitive Advantage*. *Harvard Business Review*. 2020. Vol. 98, No. 4. pp. 52–63.